

Državni izpitni center

P 1 7 3 A 1 0 1 1 3

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 1. februar 2018

POKLICNA MATURA

Popravljena moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 1).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 7, 18.1).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 9).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, če v navodilih ni določeno drugače. Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 8).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Med varčevanjem in uživanjem življenja ♦ Znani varčujejo ♦ Moje premoženje ♦ Denis Živčec 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Bratec si lažje predstavlja, kdo so znani Slovenci, ki so odgovarjali na vprašanja novinarja. ♦ prikaz anketirancev 	♦ Na fotografijah so anketiranci.	

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Bernardo Žam ♦ Gregorja Trebušaka ♦ Polono Požgan 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1 Upoštevamo tudi drugačen vrstni red oseb.
3.2	3	po smislu, npr., tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ali varčujete vsak mesec? ♦ Od kdaj varčujete? ♦ Kaj bi svetovali bralcem o varčevanju? ♦ Zakaj varčujete? ♦ Za kaj varčujete? ♦ Kako varčujete? ♦ Ali veliko zapravljate? ♦ Za katere stvari radi porabite veliko denarja? ♦ Ali je smiselno vsak mesec »za hude čase« prihraniti kak evro? 		3 ustrezna, vsebinsko različna vprašanja = 2 2 ustrezni, vsebinsko različni vprašnji = 1 1 točka za jezikovno pravilnost 3 ali 2 vsebinsko ustreznih vprašanj Vprašalne povedi z glagolom v 3. osebi (npr. <i>Ali varčujete?</i>) niso ustrezne.
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	2	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Novinar je spraševal znane Slovence o tem, ali varčujejo. ♦ V imenu rubrike je uporabilen glagol varčevati. V besedilu trije znani Slovenci pripovedujejo o svojem varčevanju. ♦ Izvemo, kako varčujejo znane osebe. 		1 za vsebinsko ustreznost odgovora (kandidat mora omeniti varčevanje in znane Slovence) 1 za jezikovno pravilnost povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ DA ♦ DA ♦ DA ♦ DA ♦ NE ♦ NE 		6 pravih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.1	1	♦ Za otroke, potovanja, varno prihodnost in nove spomine.		1 za vsebinsko ustreznost in jezikovno pravilno izpisano poved.
6.2	2	po smislu, npr.: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ker je stvari, za katere varčujejo vprašani trije znani Slovenci, preveč, da bi jih novinar našteval v uvodnem odstavku. V njem je povzel le tiste, ki so se mu zdele najpomembnejše oz. najznačilnejše. ♦ Ker je za uvodni odstavek značilno, da so v njem povzeti le ključni podatki. ♦ Uvodni odstavek bi bil predolg in bralca ne bi pritegnil k branju celotnega besedila. 	♦ Zato, ker so njihove želje zelo različne.	1 za vsebinsko ustrezen odgovor 1 za jezikovno pravilnost odgovora
6.3	1	♦ C		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	3	<p>po smislu, npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ (Gregor Trebušak/Bernarda Žarn, ker) bi tako kot on/ona varčeval za potovanje. Zelo rad spoznavam nove dežele in ljudi. Menim, da je pomembno, da imamo kakšno željo ali določen cilj, za katerega varčujemo. Če tega pri sebi ne določimo, denar pogosto nepremišljeno porabimo za nepotrebne stvari. ♦ (Bernarda Žarn, ker) se zavedam, da si moram sam prislužiti, kar želim imeti. Brez varčevanja ne bom mogel zgraditi doma za družino ali si privoščiti potovanja. ♦ (Polona Požgan, ker) zdaj še ne razmišljam o varčevanju in denar raje porabim sproti. Ker so razmere v svetu manj stabilne, ne vemo, koliko bo vreden naš prihranek čez nekaj let. 		<p>2 za vsebinsko ustreznost odgovora (1 za smiselno ujemanje odgovora z obkroženo osebo, 1 za navedbo vzroka, zakaj je treba varčevati/zakaj ne varčuje)</p> <p>Odgovor se mora smiselno ujemati z osebo, ki jo je kandidat izbral, sicer ne dobi točk.</p> <p>1 za jezikovno pravilnost povedi</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ D		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	2	<p>po smislu, npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ V anketi več ljudi odgovarja na ista vprašanja, v intervjuju pa novinar praviloma sprašuje eno osebo in ji postavlja več vprašanj. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ V anketi vsi dobijo enaka vprašanja. 	<p>1 za vsebinsko ustrezen odgovor</p> <p>1 za jezikovno pravilnost odgovora</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	3	<p>po smislu, npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Nimam staršev, ki bi mi lahko zapustili veliko denarja. po smislu, npr.: ♦ Največ denarja porabim v knjigarni. 		<p>2 pravilni rešitvi = 2</p> <p>1 pravilna rešitev = 1</p> <p>1 za jezikovno pravilnost obeh pretvorb</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	2	ena od, npr.: ♦ Sem si pa vedno želela iskati ravnovesje ... ♦ Ne bi pa bilo verjetno slabo. ena od, npr.: ♦ No, ali pa na srečo. ♦ Morda so slabost, finančna seveda, darila. ena od, npr.: ♦ Spoznavanje sveta. ♦ No, ali pa na srečo. ♦ Torej 20 evrov za vsakega sina.		2 pravilni rešitvi = 2 1 pravilna rešitev = 1 Upoštevamo tudi druge ustrezne izpisane primere.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	2	♦ 3 ♦ 7 ♦ 1 ♦ 4 ♦ 6		5 pravilnih rešitev = 2 4, 3 pravilne rešitve = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13	1	♦ Č		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14.1	1	♦ 3. / 3		
14.2	1	♦ publ./publicistično		
14.3	2	♦ DA ♦ NE ♦ NE ♦ NE		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 1. oseba ♦ ednina ♦ sedanjik ♦ nedovršni glagol 		4, 3 pravilne rešitve = 1
15.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ vedeti ♦ želeli ♦ odplačevati ♦ verjeti ♦ morati 		5 pravilnih rešitev = 2 4, 3 pravilne rešitve = 1
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 4 ♦ 2 ♦ 1 ♦ 2 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
16.2	1	♦ <u>Z vprašanjem</u> , ali je smiselno vsak mesec »za hude čase« prihraniti kak evro, <u>se srečujejo tudi znani Slovenci</u> .		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17.1	3	po smislu, npr.: ♦ odkar je prejela prvo plačo po smislu, npr.: ♦ ker se na finančne stvari slabo spozna po smislu, npr.: ♦ ki jih uporablja v kuhinji ♦ A		1 za vsebinsko ustrezen in jezikovno pravičen odvisnik 1 za vsebinsko ustrezen in jezikovno pravičen odvisnik 1 za vsebinsko ustrezen in jezikovno pravičen odvisnik
17.2	1			
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18.1	1	♦ (za) vsakega sina		
18.2	1	♦ onadva		
Skupaj	2			

Naloga		Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19		1	♦ A		
Naloga	21	Točke	Rešitev	Dodatna navodila	
Zgradba	1	♦ naslov (Polona Požgan ali drug ustrezen naslov) Neustrezno: Predstavitev osebe/Objektivna predstavitev Polone Požgan. (V naslovu naj bo poimenovana tema, ne besedilna vrsta.)			
	1	♦ ustrezna členjenost na odstavke (besedilo je neustrezno členjeno, če je sestavljeno iz niza enopovednih odstavkov ali če kandidat v enem odstavku razvija različne podteme)			
	2	♦ opis osebe, po smislu, npr.: – zunanost – družina – medijska osebnost	3 podatki = 2 2, 1 podatek = 1		
Vsebina	2	♦ oznaka osebe, po smislu, npr.: – ne varčuje – rada si kaj privošči – ne zapravlja – zanimajo jo različne dejavnosti – ne boji se novih izzivov – je vedra	3 podatki = 2 2, 1 podatek = 1		
	2	♦ pripoved o življenju osebe, po smislu, npr.: – otroštvo (datum rojstva, kje je živel kot otrok) in izobrazba (dipl. zgodovinarica in politologinja) – poklicno delo in druge dejavnosti (Radio Center, igralca, podjetnica, voditeljica)	vsaj 1 podatek o otroštvu in podatek o izobrazbi = 1 vsaj 2 podatka o poklicnem delu in drugih dejavnostih = 1		
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	2	♦ jezikovna pravilnost		2 napaki = – 1 točka, do 0 točk	
	2	♦ slogovna ustreznost: – skladnost z navodili – prevladujoča objektivnost – resničnost podatkov – natančnost pri navajanju podatkov – brez prvin uradnega pisma (kot so npr.: Spoštovani dijaki!; Lep pozdrav; S spoštovanjem; Ljubljana, 27. 5. 2016 ipd.) – brez ponavljanja besed/besednih zvez		Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj tri točke.	
Skupaj		12			

Predstavitev osebe

Televizijska voditeljica Polona Požgan

Polona Požgan je znana medijska osebnost. Rodila se je 5. 1. 1977, otroštvo je preživela v Račah. Je poročena in ima dva otroke.

Študirala je zgodovino in politologijo, opravlja pa poklice, ki niso neposredno povezani z njeno izobrazbo. V preteklosti je kot voditeljica jutranjega programa delala na Radiu Center. Preizkusila se je tudi kot igralka v monokomediji *Alfa samica*. Ima svoje podjetje in predava o retoriki. Na televizijski postaji Pop TV vodi kuharsko oddajo *Polona ga žge*.

Ima dolge temne lase in srčast obraz. Je nasmejana in vedra oseba. Ni je strah novih izzivov. Ne varčuje, ker meni, da to ne bi izboljšalo kakovosti njenega življenja. Rada si kaj privošči in se tako nagradi za uspešno opravljeno delo.

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Majda Pajer, Vonj črnega zlata (odlomek), Nekateri so zelo osamljeni

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	To je sodobno besedilo.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je iz pripovednega besedila.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	V odlomku iz epskega besedila je veliko dialoga, to je dramska prvina; lirsko je izražanje občutkov in misli oseb.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	Brat in sestra se prepirata pri prijateljici Ronji. Vsi trije izražajo svoje mnenje o Martini odločitvi. Ronja in Robert pravita, da je pravilna, Mateja jo obsoja.
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	V odlomku beremo, kako osebe komentirajo Martino odločitev, da se poroči. Ronja skuša Mateji dopovedati, da je ta odločitev pravilna, Mateja pa se z njo ne strinja in vztraja pri svojem pogledu.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Mateja pride z bratom Robertom na obisk k prijateljici Ronji. Ronja opazi, da je zelo razburjena. Ko je Robert v kleti, jo vpraša, ali je kaj narobe, in Mateja ji odvrne, da je res nekaj zelo narobe z njeno mamo. Prijateljica vpraša, ali je Marta bolna, in ne upa izreči vprašanja, ali je morda umrla. Mateja pove, da se bo mama poročila. Potem vsaka od oseb izrazi svoj pogled na Martino odločitev. Mateja ji nasprotuje, Robert in Ronja pa ne.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	

Razlaga: Matejina utemeljitev pogleda na odločitev (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
1	Razlage ni.	Mateja ne ve, zakaj nasprotuje maminemu odločitvi.
0	Razlaga je nejasna/napačna, ne ustreza odlomku.	Mateja utemeljuje svoje nasprotovanje z izjavo, da je njena mati neumna. Žajlivo pravi, da je »baba nora«, in govori o ponorelih starcih.
1	Razlaga je jasna.	

Razlaga: Robertova utemeljitev pogleda na odločitev (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
1	Razlage ni.	Materino ravnanje se Robertu ne zdi pomembno.
0	Razlaga je nejasna/napačna, ne ustreza odlomku.	Robert se z odločitvijo strinja, ker misli, da je mama dovolj stara in se lahko odloča po svoji volji.
1	Razlaga je jasna.	

Razlaga: Ronjina utemeljitev pogleda na odločitev (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
1	Razlage ni.	Ne vključuje se veliko v pogovor, ker Marta ni njena mama.
0	Razlaga je nejasna/napačna, ne ustreza odlomku.	Ronja svoje odobravanje utemelji s tem, da bo Marti po poroki še lepše in da bo še manj osamljena kot doslej.
1	Razlaga je jasna.	

Razlaga: Matejin čustveni odziv (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
1	Razlage ni.	Mateja je tako jezna, da se noče o materi niti pogovarjati.
0	Razlaga je nejasna/napačna, ne ustreza odlomku.	Mateja je zelo razburjena in nestrpna. To se odraža v njenem glasnem govorjenju, pijanju vina, besedah, ki jih uporablja ...
1	Razlaga je jasna.	

Razlaga: Robertov čustveni odziv (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
1		
0	Razlage ni. Razlaga je nejasna/napačna, ne ustreza odlomku.	Robertu je vseeno, kako živi mati. Robert je miren, materina odločitev ga ne skrbi, nakaže, da skrb tudi drugim ni potrebna.
1	Razlaga je jasna.	

Razlaga: Ronjin čustveni odziv (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
1		
0	Razlage ni. Razlaga je nejasna/napačna, ne ustreza odlomku.	Ronja ni čustveno prizadeta. Ronja je ob novici o poroki presenečena, čuti pa tudi olajšanje, saj se je zbala, da je Marta umrla. Celo vesela je, najraje bi se smejala, a se verjetno zaradi Mateje zadrži.
1	Razlaga je jasna.	

Citirana poved/citiran del povedi (Predstavitve dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	»Pa naj se omoži, saj je dovolj stara.«
1	Citat ni natančno v skladu z navodilom, a je smiselno povezan z razlago.	»Ja, nekaj je zelo narobe. Z mamo.« / Ne namerava se poročiti v domu, temveč na neko kmetijo nekje pod Goro, bogu za hrbtom!« / »Ko starci ponorijo ...«
2	Citat je natančno v skladu z razlago/navodilom.	»Kje pa!« je skoraj zavpila Mateja in zavila z očmi, »poročila se bo, baba nora!«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Čustveni odzivi so torej povezani s pogledi na Martino odločitev: razburjenje z nasprotovanjem, umirjenost in veselje s sprejemanjem ter odobravanjem.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o Matejinem pogledu na materino odločitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	Mateja se mi zdi sebična.
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Mateja nima pravice do vključevanja v materino življenje. Mislim tako kot njen brat, ki pravi, da je mati dovolj stara. Če starši ne smejo odločati o porokah otrok, morajo tako ravnati tudi otroci.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo.	Matejin pogled se mi zdi krivičen, njen način govorjenja pa neprimeren. Ne vem, zakaj je bila mati v domu, a mislim si lahko, da ni želela ali smela živeti z nobenim od otrok. V svojih poznih letih si je ustvarila novo življenje, hčere in sina ni obremenjevala, zato po moje nimata pravice, da bi nasprotovala njenim odločitvam. Robert to razume, Mateja pa ne. Če ima hči mater dovolj rada, se bo k njej peljala tudi »na konec sveta«, če je nima, pa naj dovoli, da ji ljubezen izkaže kdo drug.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	

Presoja pomoči starejšim (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Presoja ni izražena.	Starejši po moje niso nič bolj osamljeni kot mladi.
0	Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	Po mojem mnenju jim lahko pomagajo predvsem drugi starejši ljudje s podobnimi problemi, saj se z njimi najboljše razumejo. V domovih je res veliko osamljenih ljudi in veliko možnosti, da se družijo.
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Po moje ni veliko takih primerov, kot je ta v odlomku literarnega besedila. Mislim, da pri večini starejših ljudi poroka ni rešitev iz osamljenosti in da je verjetneje, da rešijo ta problem s sklepanjem novih prijateljstev. To je lažje narediti tistim, ki preživljajo starost v domu, med sebi podobnimi ljudmi. Sicer pa lahko vsem starejšim pri tem, da so manj osamljeni, pomaga vsak, ki jim je pripravljen prisluhniti in se pogovarjati z njimi. Zanimivo se mi zdi, da to počnejo tudi mladi.
2	Presoja je jasna, razložena.	

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	Starih ljudi je zaradi napredka medicine vedno več. Nekateri si ne morejo privoščiti bivanja v domu.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Tudi moja babica je v domu. Kadar jo obiščem, vidim, da se starejši družijo. Za to imajo celo poseben prostor.
2	Primer je opisan.	Na eni izmed srednjih šol v našem mestu deluje krožek prostovoljstva. Njegovi člani opravljajo razne humanitarne dejavnosti, obiskujejo tudi starejše ljudi v svojem okolju, večinoma tiste, ki živijo sami. Namesto njih hodijo v trgovino, pomagajo jim pri hišnih opravilih, vzamejo pa si tudi čas za pogovor z njimi. Ena izmed članic tega krožka mi je povedala, da gospa, h kateri hodi, zelo rada pripoveduje o svoji mladosti in je vesela, da ima poslušalko. Včasih je res dovolj samo poslušanje.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Za vse velja:

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, za zgradbo ne dobi točk, pri JPSU pa lahko doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: Pavlina Pajk, Slučaji usode (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive. Opredelelitev je napačna.	To je besedilo o usodi.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je iz pripovednega besedila.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je iz epskega besedila, v njem je izrazita dramatska prvina, dialog.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Vinko in mama se prepirata. Drug drugemu očitata krivdo za dolgove. Mama pravi, da bo problem manjši, ko bosta hčeri postali učiteljici, Vinko se razburi. Pove, da ta poklic ni primeren zanj, ker sta potomki bogatih in slavnih prednikov.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Vinko se razjezi, ko sliši, da nameravata Mila in Tilda postati učiteljici na kmetih. Spomni se svojih bogatih in slavnih prednikov, govori o njih in izrazi mnenje, da se učiteljska služba za njegovi hčeri ne spodobi.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Vinko in njegova žena, pripovedovalkina mama, se pogovarjata o družinskih dolgovih ter o vzrokih zanje. Žena pravi, da bo bolje, ko bosta Mila in Tilda postali učiteljici. Vinko temu poklicu nasprotuje in primerja položaj učiteljic s položajem, ki so ga imeli njegovi predniki, žena pa ga opomni, da od njihove slave in časti potomci nimajo nič.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	lepota in romantika
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	denarna stiska
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	pogled na učiteljski poklic / pomen prednikov

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Očetu se zdi pomembno, da njegovi hčeri nadaljujeta družinsko tradicijo, zato mu noben njun poklic ni všeč.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna.	Vinko ne ceni učiteljev in učiteljic. Misli, da je izobrazba dobra, njihovo delo pa revna služba. Ker ima slavne prednike, ga jezi, da hočeta hčeri postati učiteljici.
2	Parafrazirani so ustrezni deli odlomka.	Misli, da bi s ponižnim delom omadeževali slavno ime prednikov. Izobrazba je po njegovem pametna stvar, ampak prepičan je, da hčeri ne smeta biti učiteljici, ker se za pravnukinji slavnih Kolarjev ne spodobi revna služba.
3	Razlaga je jasna, natančna.	Vinko meni, da bi bil učiteljski poklic za hčeri ponižujoč. V pogovoru poudarja, da so bili njegovi predniki bogati in slavni ljudje, nekakšni oblastniki, učitelji pa so neugledni služabniki z nizkimi plačami. Ne nasprotuje izobraževanju, ampak ponižnemu delu, ki bi ga morali njegovi hčeri opravljati kot učiteljici v kaki zakotni vasi. Misli, da bi bil tam njun družbeni položaj še slabši kot v kaki meščanski šoli.

Utemeljitev razlage z opisanim ali s citiranim primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Primer ni opisan. Citata ni. Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago.	»Kdaj se vendar uresniči tista tvoja tako dolgo objubljenjena, a nikoli izpolinjena povšiča uradniških plač?« »Mila bo učiteljica in Tilda tudi.«
1	Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Joj, Ivana, ali res ne moreš razumeti, da se za pravnikinje slavnih Kolarjev res ne spodobi rečna služba učiteljice, če ni posebne sile?« / »Da bi bile moje hčere, hčere Vincenca plemenitega Kolarja, učiteljice, in to tam nekje med zarobljenimi prebivalci kakšnega zapuščenega kraja v planinah?«
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago. (0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)	Za Vinka sta torej glavni pomanjkljivosti učiteljskega poklica nizka plača in slab, neugleden družbeni položaj.

Mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Mislím, da Vínko ni hotel kritizirati učiteljev, želel se je pohvaliti.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo.	Vínko bi moral bolj ceniti učiteljski poklic in hčeri. Tudi žena mu pove, da delo ne ponižuje. Nesmiselno je, da se ponaša s predniki, ki niso družini ničesar zapustili.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Vínkov pogled na učiteljski poklic se mi zdi zelo čuden. Strinjam se sicer s tem, da to delo ni cenjeno, vendar me moti, da položaj učiteljev primerja s položajem svojih bogatih prednikov, ne s svojim. Vínko je namreč »navaden« uradnik, tudi on je slabo plačan za svoje delo. Zakaj od hčera pričakuje, da bosta dosegli to, česar sam ni dosegel, ker je vse prepustil Bogu in finančnemu ministru? Njegovo pričakovanje je krivično, odločitev, da dekleta zaradi svojega porekla ne bodo delala, pa nesmiselna. To je razvidno na koncu odlomka, v ženinem odgovoru.

Mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Vsi poklici bi morali biti enako cenjeni, ker vsak zahteva neko znanje.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Mislím, da delo učiteljev tudi danes ni dovolj plačano, ker ga družba podcenjuje. Prav v teh dneh se zato pripravljá stavka. Nekaterim se zdi to prav, drugim ne.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Vínko je eden izmed tistih, ki ne cenijo učiteljskega poklica, jaz pa menim, da bi morali delo, ki ga opravljajo učitelji, bolj spoštovati. Pomembno je, da nas izobražujejo, saj je izobrazba pogoj za naš osebni in družbeni napredek. Enakega pomena je vzgoja – in vsi vemo, da so poleg staršev naši vzgojitelji prav učitelji. Ali je delo tistih, ki pomagajo oblikovati človekovo osebnost, res manj vredno od tistega, ki ga opravljajo zaposleni v proizvodnih podjetjih? Mislím, da ne, ker je človek več kot izdelek.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	
0	Primer je samo imenovan/nakazan.	Moj prijatelj bi rad postal učitelj, čeprav v šoli ni uspešen. Učitelji ne delajo samo v razredu, ko nam razlagajo učno snov. Ukvarjajo se še z mnogimi stvarmi, a tega veliko ljudi ne ve.
1	Primer je opisan.	Večina ljudi misli, da učitelji opravijo samo učne ure po urniku. Vendar ni tako. Moja sorodnica je učiteljica. Zelo pridno je študirala, zdaj pa resno in odgovorno dela. Doma se pripravila na pouk in popravlja naloge. V šoli poleg poučevanja opravlja še druge dejavnosti. Vodi krožek, pogosto se ukvarja z učenci, ki imajo učne težave, pa tudi z nadarjenimi, ki bi radi čim več dosegli, udeležuje se konferenc in seminarjev, za starše ima govorilne ure, sprejema jih na roditeljskih sestankih ... Za svoje delo pa je plačana veliko manj kot njena nekdanja sošolka, ki je ekonomistka in dela v nekem zasebnem podjetju.
2		

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicihna pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, za zgradbo ne dobi točk, pri JPSU pa lahko doseže največ tri točke.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije pristejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).